

som han skal sætte i Bygninger, foruden at han selv skal skaffe Besætning og de nødvendige Redskaber for at dyrke Trøen. Desuden er den færøske Jord ikke saa lige at gaa til som den danske. Det Arbejde, der skal sættes ind paa Jorden, er saa overvældende, at langt de fleste her i Landet ingen Anelse har derom. Mange, mange Aar gaar hen, før man overhovedet er i Stand til at opdyrke en saadan Trø paa blot nogle faa Hektarer.

Men det kan endda være, hvad det vil; den væsentligste Hindring er den, at vedkommende Mand ikke faar fuld Ejendomsret over denne Trø, idet han kun har den fulde Brugsret over Trøen det halve Aar. Fra den 25. Oktober og indtil den 15. Maj maa disse Folk lukke Leddene op paa vid Gab, og hele Bygden har Ret til at lade sine Faar græsse paa Trøen om Vinteren. Denne Bestemmelse, som er bibeholdt i Trøloven af 1894, er den væsentligste Hindring for, at der overhovedet kan trives Landbrug paa Færøerne. Man har gentagne Gange set Vidnesbyrd derom. Allerede saa tidligt som i 1835 skriver den daværende Amtmand til Kancelliet og forklarer, hvorledes denne Bestemmelse umuliggør alt Landbrug. „I Øjeblikket“, skriver Amtmanden, „er der 800, der lever af Landbrug paa Færøerne.“ Men hvis man vilde slette den Bestemmelse og stykke Jorden mere ud, kunde der efter Amtmandens Opgivelse leve 4 800 af Landbrug. 10 Aar senere hører man det samme fra en anden Amtmand, der gør dette gældende: I den Tid, Jorden skal dyrkes, har Husmanden ikke fuld Raadighed over sin Jord. Indtil den 15. Maj maa han finde sig i, at Leddene er lukket op, og hvis han har opdyrket Jord, har Faarene Ret til at gaa ind og æde de grønne Spirer; derfor er han først sent paa Aaret i Stand til at saa.

Det er ganske givet, at paa disse Vilkaar kan Landbrug ikke drives, og at det overhovedet, saafremt dette Forhold skal bestaa, ikke er til nogen Nytte at begynde at lovgive om Jordforholdene deroppe. Spørgsmaalet er nu rejst, rejst ikke alene af Lagtinget, rejst ikke alene af de færøske Rigsdagsmænd, men ogsaa i højeste Grad af den færøske Befolkning, der siden 1901 har formeret sig med 50 pCt., og hvis Arbejdsløshed er stor. Kravet om Jord er stærkt deroppe. Men den omtalte Bestemmelse staa hindrende i Vejen for, at der kan drives Jordbrug med Udbytte deroppe.

Da Forholdene nu er saaledes, har vi ment, at man nu skulde prøve paa ikke alene at gennemføre den danske Lovs Regler — thi det gør man ikke en Gang,

man stiller den færøske Husmand daarligere end den danske —, men at man skulde prøve paa at faa en Forhandling med Lagtinget og faa taget hele det færøske Jordspørgsmaal op til Debat. Den gamle Ordning med 300 Kongsbønder, der ejer eller har Brugsret over Halvdelen af den færøske Jord, og den Ordning, hvorefter den færøske Husmand kun har den udelukkende Brugsret over sin Jord i det halve Aar, kan ikke blive ved at bestaa. Og vi kan ikke hervedefra fortsætte med en Lovgivning, der udelukkende er til Fordel for dem, der i Forvejen har den matrikulerede Jord deroppe. Hver Gang Husmanden piller en Sten af sin Lod deroppe, hver Gang han kultiverer den og derved gør den mere værdifuld, bliver den i endnu højere Grad værdifuld for Kongsbonden, for Odelsbonden, der har Græsningsret om Vinteren. Derfor forstaaer man godt, at denne Græsningsret, der er saa værdifuld for dem, vil de bibeholde. Paa den anden Side staaer den færøske Trøbesidder, den færøske Husmandsstand, og kræver bestemt, at denne Græsningsret bør bortfalde. Det mente vi fra vor Side ogsaa, og vi har gjort gældende under Udvalgsbehandlingen, at man maatte trænge ind til selve Kærnen af Spørgsmaalet, ikke nøjes med det Lapperi, som dette Lovforslag er, men prøve paa at løse Spørgsmaalet til Bunds, saadan at man i Virkeligheden lovgiver ikke til Fordel for Kongsbonden deroppe, men til Fordel for Fiskerne, Arbejderne, som skal have Jord efter denne Lov. Man har ikke villet imødekomme os paa dette Punkt. Man har søgt at presse Lovforslaget igennem. Vi har staaet uden Kendskab til det. Kun et Par af Udvalgets Medlemmer har meget kort besøgt Færøerne og har set, at den færøske Jord ikke er ufrugtbar; men det er kun meget korte Besøg, hvorved man ikke har kunnet danne sig noget Overblik.

Vi har prøvet at indhente de Oplysninger, der var mulige, gennem den færøske Landbokommissions Beretning; vi har prøvet gennem Lagtingets Beretninger at læse om Forhandlingerne oppe paa Færøerne i Fjor, og vi har faaet det overraskende Svar, at Lagtingets Forhandlinger ikke er trykt og først bliver trykt til August. Vi har forespurgt i Landbrugsministeriet, hvordan Trøloven har virket, og hvor mange Lodder der er oprettet efter denne Lov; og vi fik da den overraskende Oplysning fra Landbrugsministeriet, at det kan Landbrugsministeriet ikke sige noget om, det kan kun Amtet sige. Det plejer dog ellers at være god Coutume, naar man rejser et Spørgsmaal i et Udvalg,